

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 22/2019 -17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. januára 2019 predbežne prerokoval sťažnosť advokátskej kancelárie [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 31 S 10/2018 z 30. apríla 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť advokátskej kancelárie [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. júna 2018 doručená sťažnosť advokátskej kancelárie [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 31 S 10/2018 z 30. apríla 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka ako advokátska kancelária splnomocnená na zastupovanie podala elektronicky 24. januára 2018 na krajskom súde v mene klienta správnu žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy. Krajský súd uznesením z 12. februára 2018 č. k. 31 S 10/2018-32 jej uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 20 € za spracovanie podania a jeho príloh v elektronickej podobe, doručeného súdu inak ako do elektronickej schránky. Proti uzneseniu sťažovateľka podala sťažnosť, ktorú správny súd zamietol.

3. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uvádza, že *„správnu žalobu sme podali prostredníctvom elektronickej pošty na elektronickú adresu podatelnaKSZA@justice.sk, t. j. na elektronickú adresu umožňujúcu styk s elektronickou podateľňou. Dňa 24. januára 2018 v čase o 17:53:19 nám bolo doručené potvrdenie o prijatí a dňa 25. januára 2018 v čase o 4:47:05 nám bola doručená potvrdenka o overení podania.*

Dňa 31. januára 2018 sme tým istým spôsobom, t. j. prostredníctvom elektronickej pošty na adresu elektronickej podateľne podatelnaKSZA@justice.sk doručili ďalšie prílohy k už skôr podanej správnej žalobe zo dňa 23. januára 2018. Dňa 31. januára 2018 v čase o 15:42 nám bolo doručené potvrdenie o prijatí a dňa 1. februára 2018 v čase o 2:00 nám bola doručená potvrdenka o overení podania.“.

4. Podľa názoru sťažovateľky rozhodnutie, ktorým jej krajský súd uložil povinnosť uhradiť súdny poplatok za spracovanie podania a jeho príloh, je dôsledkom nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia veci. Sťažovateľka argumentuje, že *„elektronické doručenie príloh k správnej žalobe splňalo všetky zákonné atribúty. V zmysle ustanovenia § 82l ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov je advokát v konaní pred súdom povinný doručovať podania do elektronickej schránky súdu.*

Podľa názoru súdu však musí advokát doručiť elektronické podanie do elektronickej schránky súdu výlučne za použitia vlastnej elektronickej schránky zriadenej na slovensko.sk. A contrario, doručenie elektronickej pošty do elektronickej podateľne súdu považuje za nedostatočné a nevykazujúce znaky obligatórnej elektronickej komunikácie so súdmi.

Správna žaloba bola autorizovaná platným mandátnym certifikátom a doručená priamo do elektronickej schránky súdu, na elektronickú adresu podatelnaKSZA@justice.sk umožňujúcu styk s elektronicou podateľňou. Po podaní správnej žaloby nám bolo na našu elektronickú adresu doručené potvrdenie o prijatí a následne aj potvrdenie o overení podania.

To, že elektronická adresa podatelnaKSZA@justice.sk umožňuje styk s elektronicou podateľňou súdu vyplýva priamo z informácií, verejne publikovaných na oficiálnej webovej stránke Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (<https://www.justice.gov.sk/Stranky/Sudy/Sudy/Podania-na-sudypodpisane-ZEP.aspx>). Argumentácia súdu, že možnosť elektronickej komunikácie so súdom prostredníctvom e-mailu sa vzťahuje len na fyzické osoby nemôže obstať. Pokiaľ by tomu tak bolo, uvedené obmedzenie by muselo vyplývať z príslušných informácií poskytovaných Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky.

Ďalej chceme tiež poukázať na pluralitu elektronických prostriedkov na komunikáciu s elektronicou podateľňou súdu. Zo žiadneho právneho predpisu totiž explicitne nevyplýva, že by sa táto komunikácia obmedzovala výlučne len na zasielanie podaní prostredníctvom slovensko.sk. K dispozícii je aj možnosť zaslania podania do elektronickej schránky súdu prostredníctvom elektronickej pošty na elektronickú adresu vyplývajúcu z oficiálnych zdrojov informácií – z webovej stránky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky.

Navyše ani zo súdom aplikovanej položky 20a Sadzobníka súdnych poplatkov nemožno vyvodiť, že by boli advokáti povinní doručovať písomnosti na súdy jedine z elektronickej schránky aktivovanej na slovensko.sk.

Výklad súdu, ktorým dospel k záveru o povinnosti advokátov doručovať podania spolu s prílohami do elektronickej schránky súdu výlučne prostredníctvom svojej elektronickej schránky považujeme nielen za reštriktívny, ale navyše aj za enormne formalistický, ktorý nemôže obstať. Súdy majú poskytovať taký výklad a aplikáciu práva, ktorý je materiálnou ochranou zákonnosti, aby zabezpečili spravodlivú ochranu práv a oprávnených záujmov účastníkov konania.

Súd vo svojom rozhodnutí podľa nášho názoru absolútne nezohľadnil účel elektronizácie justície. Tým, že sme doručili prílohy k správnej žalobe do elektronickej schránky súdu, hoci nie prostredníctvom našej elektronickej schránky zriadenej

na slovensko.sk, ale prostredníctvom druhého možného spôsobu – elektronickou poštou, sa tak začal proces automatizovaného spracúvania podaní. V konkrétnom prípade nebolo nutné, aby súd práčne spracovával prílohy podania, konvertoval ich do elektronickej podoby a takýmto zložitým postupom zakladal elektronický spis.

S poukazom na vyššie uvedené máme za to, že zaslanie príloh k správnej žalobe prostredníctvom elektronickej pošty na príslušnú adresu elektronickej podateľne spĺňa všetky atribúty legálnej definície elektronickej schránky tak, ako to vyplýva z ustanovení § 3 písm. l) a § 11 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente).

Vyrubenie súdneho poplatku za to, že sme prílohy síce doručili do elektronickej schránky súdu, avšak inak ako cez slovensko.sk považujeme zo strany súdu za šikanózný výkon práva, ktorým bolo zasiahnuté do nášho základného práva vlastníť majetok, ktoré nám garantuje článok 20 ústavy.“

5. Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol nálezom, ktorým vysloví porušenie jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy napadnutým uznesením krajského súdu z 30. apríla 2018, napadnuté uznesenie krajského súdu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

9. Z obsahu sťažnosti, ako aj navrhovaného petitu vyplýva, že sťažovateľka sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy napadnutým uznesením krajského súdu z 30. apríla 2018 zamietajúcim jej sťažnosť proti uzneseniu krajského súdu, ktorým jej bola uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok za spracovanie podania (správna žaloba z 23. januára 2018 podaná elektronicky 24. januára 2018) a jeho príloh v elektronickej podobe, doručeného súdu inak ako do elektronickej schránky súdu.

10. Ústavný súd na úvod konštatuje, že z hľadiska predmetu sporu ide o tzv. bagateľnú vec (sťažovateľka bola rozhodnutím krajského súdu zviazaná na zaplatenie súdneho poplatku v sume 20 €, pozn.). Za daných okolností už samotný predmet sporu v napadnutom konaní zakladá z hľadiska doterajšej judikatúry ústavného súdu dôvod na odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní. Ak totiž Občiansky súdny poriadok [rovnako Civilný sporový poriadok účinný od 1. júla 2016 v § 422 ods. 1 písm. a), pozn.] vylučuje u tzv. bagateľných vecí prieskum rozhodnutí vydaných druhostupňovými súdmi na základe uplatnenia mimoriadneho opravného prostriedku, bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov, ktoré sú pre postupy zisťovania skutkového základu sporu a pre jeho právne posúdenie esenciálne (IV. ÚS 358/08).

11. V relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia krajský súd uvádza, že *„v rámci novelizácie zákona o súdoch sa zavádza všeobecná povinnosť komunikácie so súdmi v elektronickej podobe prostredníctvom na to určených elektronických formulárov. Adresátmi tejto povinnosti sú účastníci konania, ktorí sú orgánom verejnej moci a právni zástupcovia, ktorí majú postavenia advokáta alebo orgánu verejnej moci. Vzhľadom na prechodné ust. § 101cd ZoS (zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pozn.) advokáti so samostatným výkonom advokácie majú túto povinnosť od 01.07.2018, iní advokáti už od 01.07.2017. Z vyššie uvedeného vyplýva nielen povinnosť mať aktivovanú elektronickú schránku a prijímať v nej súdne podania v elektronickej podobe, ale aj používať ju pri podávaní podaní na súd. Zákonné alternatívy písomnej formy podania v zmysle § 125 ods. 1 CSP, § 56 ods. 1 SSP sa tým obmedzujú na modernejšiu z nich - elektronickú podobu. Súčasne platí, že elektronické podanie musí advokát doručiť do elektronickej schránky súdu, a to za použitia vlastnej elektronickej schránky aktivovanej na doručovanie. Nepostačuje teda správa elektronickej pošty (e-mail) do elektronickej podateľne súdu. Uvedená právna úprava § 82l ods. 3 ZoS v spojení s príslušnými ust. zákona o e-Governmente ohľadom právnej úpravy formy a spôsobu doručovania vo vzťahu k tam vymenovaným subjektom*

predstavuje predpis vyššej právnej sily a zároveň aj lex specialis k § 6 ods. 2 vyhlášky Národného bezpečnostného úradu č. 136/2009 Z. z. v znení vyhlášky č. 248/2015 Z. z. o spôsobe a postupe používania elektronického podpisu v obchodnom a administratívnom styku, na základe ktorej Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ako prevádzkovateľ elektronickej podateľne, zverejnilo informácie za účelom zabezpečenia využívania jej služieb - Zoznam úplných elektronických adries umožňujúcich styk s elektronickou podateľňou. Ostatné subjekty, napr. fyzické osoby, nevymenované v ust. § 82l ods. 3 ZoS môžu stále so súdom komunikovať elektronicky aj prostredníctvom emailu na zverejnenú elekt. adresu podateľne, pričom v zásade doručujú doplnenie svojho podania v listinnej podobe, pokiaľ nedisponujú kvalifikovaným elektronickým podpisom.“.

12. K námietkam sťažovateľky, že poslaním mailu došlo k naplneniu účelu právnej normy, pretože súd nemusel ľudskou činnosťou spracovať podanie a jeho prílohy doručené v písomnej forme, konvertovať ich do elektronickej formy a práčne vytvárať elektronický súdny spis, krajský súd uviedol, že tento výklad nezodpovedá skutočnosti. Podania prijaté na elektronickej adrese podateľne nie sú prepojené s ESS (elektronický súdny spis, pozn.) je nutné ich práčne previesť do listinnej podoby a vkladať do ESS, pričom podania zaslané prostredníctvom elektronickej schránky súdu sú automaticky prepojené so súdnym manažmentom a ESS.

13. Krajský súd vo svojom rozhodnutí tiež poukázal na to, že za elektronickú schránku v zmysle zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa považuje iba elektronická schránka podľa § 3 písm. l) a § 11 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov. Správcom modulu elektronických schránok podľa § 10 ods. 4 a § 12 cit. zákona je Úrad vlády Slovenskej republiky <www.slovensko.sk>. Porušenie povinnosti elektronickej komunikácie nemá za následok neúčinnosť podania a neoprávňuje súd na to, aby na takéto podanie neprihliadal. Od 1. januára 2018 však pri porušení uvedenej povinnosti vznikne na strane advokáta poplatková povinnosť za spracovanie elektronického podania a jeho príloh súdom, a to vo výške 20 € za každé podanie vrátane príloh podľa

položky č. 20a Sadzobníka súdnych poplatkov v spojení s § 5 ods. 1 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a o poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov.

14. Po preskúmaní sťažnosti, ako aj dokumentácie k nej priloženej, vychádzajúc predovšetkým z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd sa v napadnutom uznesení zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal so sťažnostnými námietkami sťažovateľky, s ktorými sa nestotožnil, a preto sťažnosť sťažovateľky zamietol. Napadnuté uznesenie krajského súdu nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za zjavne neodôvodnené a ani za arbitrárne, t. j. také, ktoré by bolo založené na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel v napadnutom konaní aplikovaných ustanovení zákona o súdnych poplatkoch.

15. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie krajského súdu nevykazuje také ústavne relevantné nedostatky, ktoré by po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie mohli reálne viesť k vysloveniu porušenia sťažovateľkou označeného základného práva podľa ústavy. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

16. S ohľadom na odmietnutie sťažnosti neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v petite sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. januára 2019